

مروری بر عملکرد بودجه عمومی دولت در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵

اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی‌های اقتصادی

مهر ماه ۱۳۹۵

عملکرد منابع عمومی بودجه

درآمدهای مالیاتی در بخش منابع عمومی بودجه

عملکرد مصارف عمومی بودجه

تحلیل برخی نسبت‌های مالی بودجه

عملکرد منابع عمومی بودجه

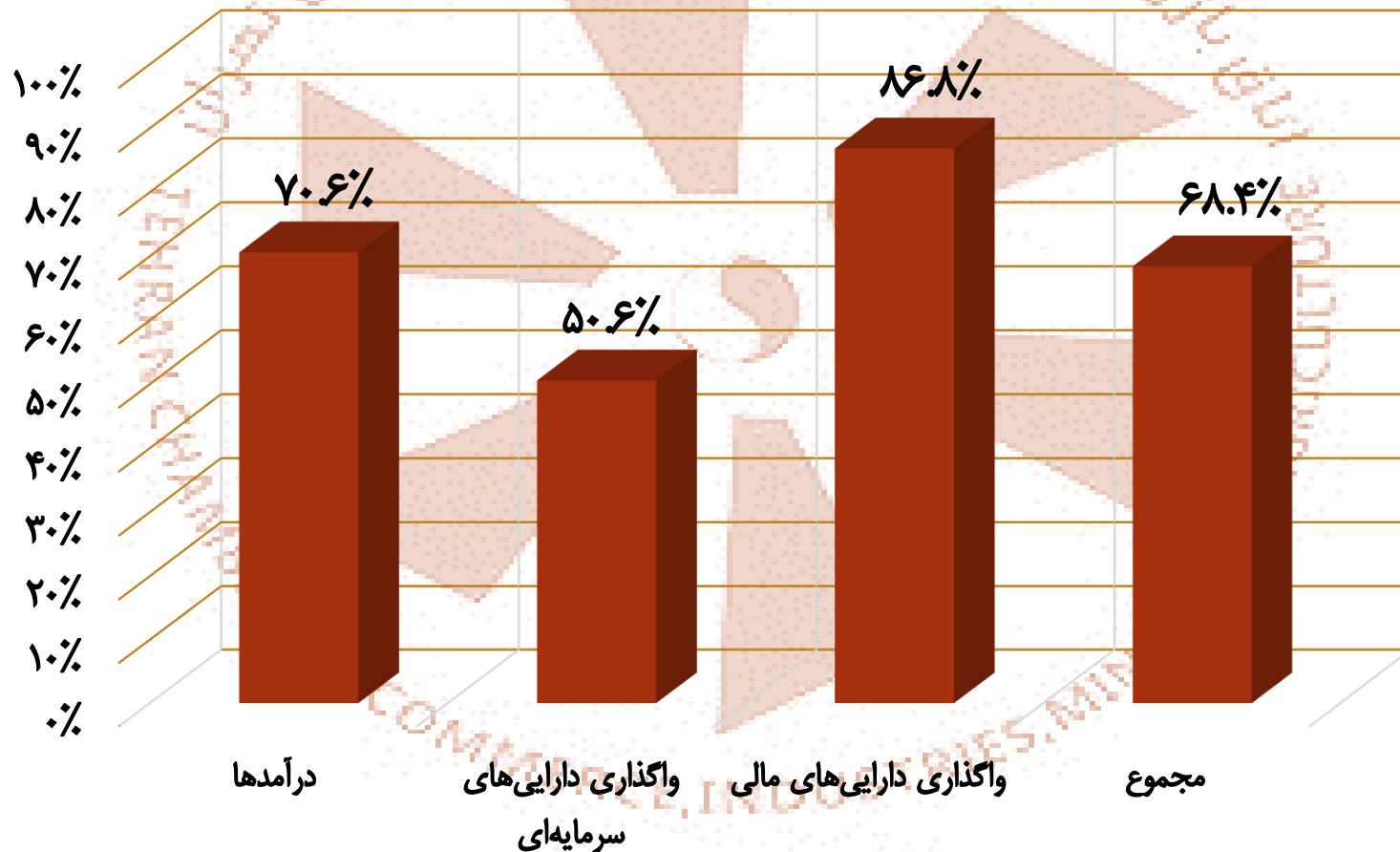
هزار میلیارد تومان - درصد

شرح	قانون بودجه ۱۳۹۵	عملکرد بودجه پنج ماهه ۱۳۹۵	درصد تغییر نسبت به عملکرد پنج ماهه ۱۳۹۴
درآمدها	۱۵۷,۴	۴۷,۲	۲۱,۹
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۷۹,۱	۱۷,۰	-۲۶
واگذاری دارایی‌های مالی	۵۸,۰	۲۱,۴	۹۳,۴
مجموع	۲۹۴,۴	۸۵,۵	۱۷,۷

منبع داده‌ها : بانک مرکزی ج.ا.ا.

عملکرد منابع عمومی بودجه

میزان تحقق بودجه مصوب پنج ماهه ۱۳۹۵ در بخش منابع عمومی

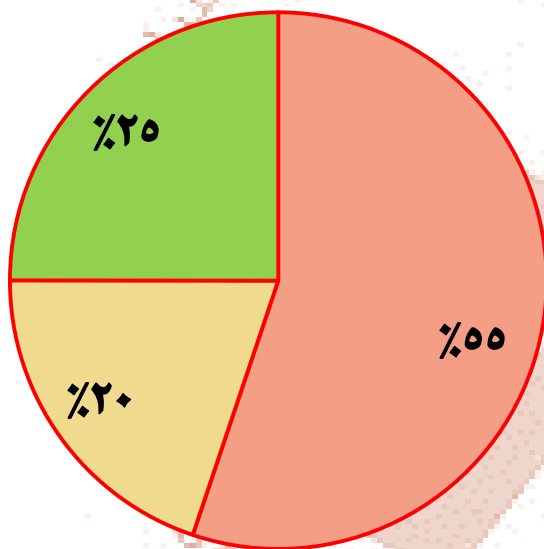

منبع داده‌ها : بانک مرکزی ج.ا.ا.

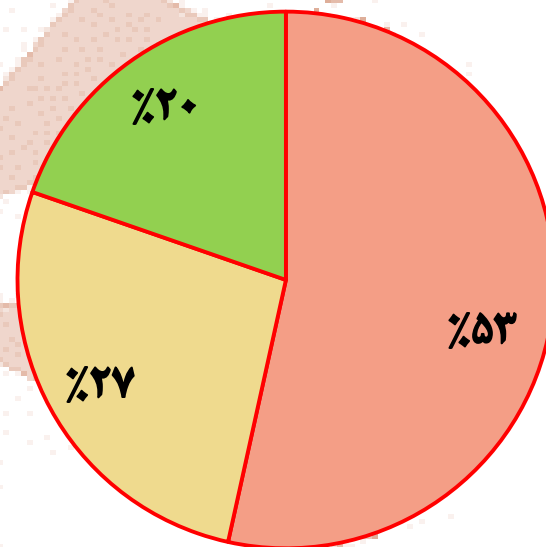
ترکیب منابع عمومی بودجه

ترکیب منابع عمومی دولت بر اساس
عملکرد پنج ماهه نخست ۹۵

- درآمدها
- واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
- واگذاری دارایی‌های مالی

ترکیب منابع عمومی دولت بر اساس
بودجه مصوب پنج ماهه نخست ۹۵

- درآمدها
- واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
- واگذاری دارایی‌های مالی

منبع داده‌ها : بانک مرکزی ج.ا.ا.

ترکیب منابع عمومی بودجه

- منابع عمومی دولت در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۸۵.۶ هزار میلیارد تومان محقق شده که از رشد ۱۷.۷ درصدی نسبت به عملکرد پنج ماه نخست سال ۱۳۹۴ برخوردار است. در این مدت ۶۸.۴ درصد از منابع پیش‌بینی شده در قانون بودجه محقق شده است. با توجه به نرخ تورم ۷.۸ درصدی پنج ماهه سال جاری می‌توان عنوان کرد که رشد حقیقی منابع عمومی دولت در این مدت مثبت بوده است.
- منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی که بخش عمده دارایی‌های سرمایه‌ای را تشکیل می‌دهد، در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۱۷ هزار میلیارد تومان بوده است. این در حالی است که این منابع در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۴ و ۱۳۹۳ به ترتیب حدود ۲۳ و ۳۱.۱ هزار میلیارد بوده است. علی‌رغم افزایش حجم تولید و صادرات نفت به دلیل کاهش قیمت، درآمدهای مورد نظر محقق نشده است.

ترکیب منابع عمومی بودجه

- در پنج ماه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۵۰٫۶ درصد از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، ۸۶٫۸ درصد از واگذاری دارایی‌های مالی و ۷۰٫۶ درصد از درآمدها پیش‌بینی شده در قانون بودجه محقق شده است.
- عملکرد سهم واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای از کل منابع عمومی دولت در پنج ماهه نخست سال ۲۰ درصد بوده است. این در حالی است که این سهم در بودجه مصوب پنج ماهه ۲۷ درصد در نظر گرفته شده است. از طرف دیگر سهم درآمدها و واگذاری‌های دارایی‌های مالی از کل منابع عمومی دولت مصوب پنج ماهه سال به ترتیب ۵۳ و ۲۰ درصد بوده؛ اما عملکرد این اجزاء در پنج ماهه نخست سال به ترتیب به ۵۵ و ۲۵ درصد تغییر کرده است. در واقع دولت کاهش درآمدهای نفتی را با افزایش درآمدهای مالیاتی و انتشار اوراق مشارکت جبران کرده است. به طوری که کاهش سهم واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای از منابع عمومی بودجه با افزایش سهم درآمدها و واگذاری‌های دارایی‌های مالی جبران شده است.

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی

هزار میلیارد تومان - درصد

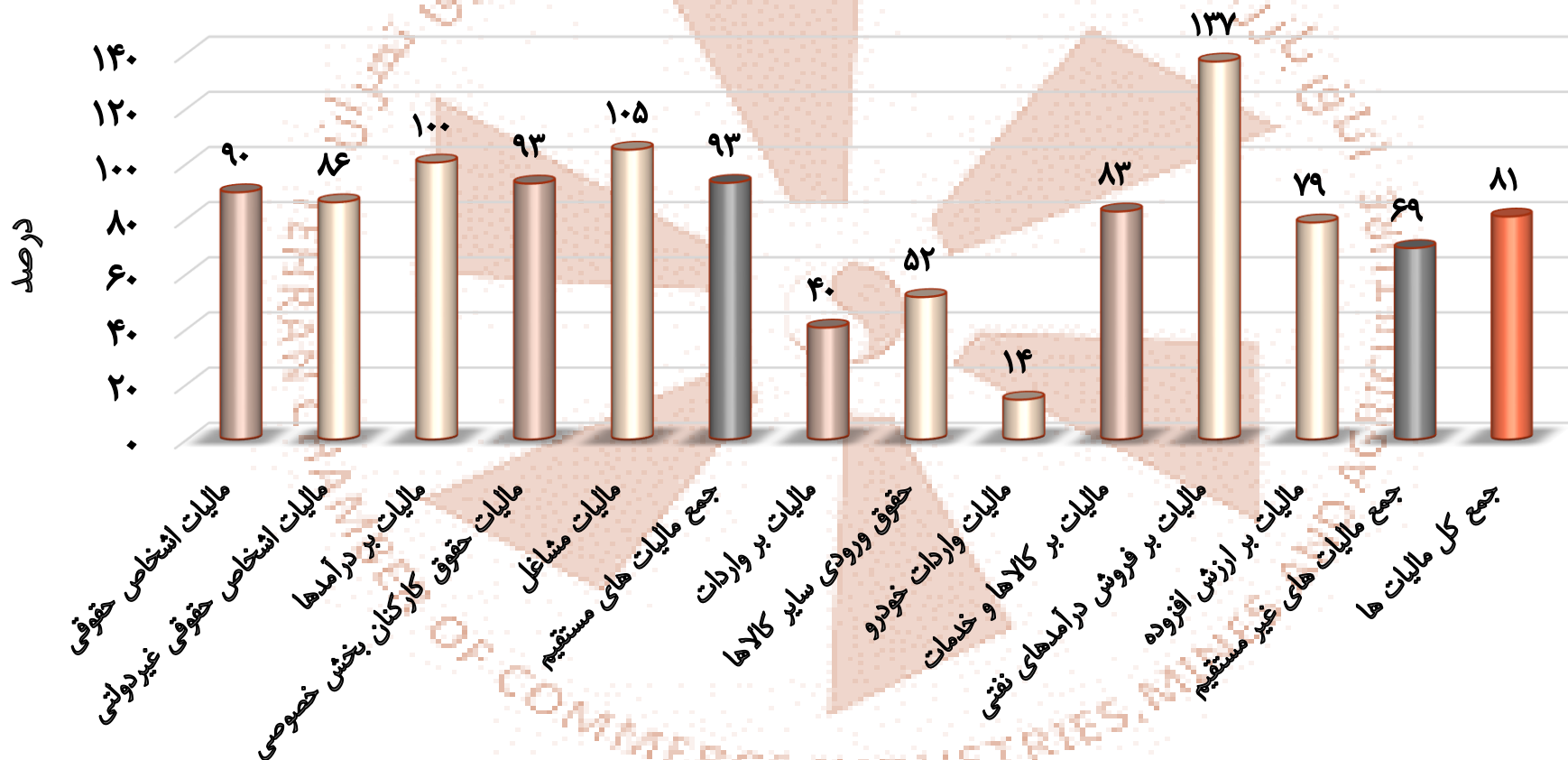
شرح	عملکرد پنج ماهه سال ۱۳۹۵	درصد تغییر ۱۳۹۵ نسبت به ۱۳۹۴	سهم از کل (درصد)
مالیات اشخاص حقوقی	۱۲,۷۷	۱۹,۶	۳۵,۹
مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی	۸,۳۰	۱,۹	۲۳,۳
مالیات بر درآمدها	۶,۰۰	۲۹,۴	۱۶,۹
مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی	۱,۷۸	۱۹,۷	۵,۰
مالیات مشاغل	۱,۸۹	۳۰,۴	۵,۳
جمع مالیات‌های مستقیم	۱۹,۸۰	۲۲,۵	۵۵,۶
مالیات بر واردات	۲,۹۱	۱۵,۹	۸,۲
حقوق ورودی سایر کالاها	۲,۷۰	۱۳	۷,۶
مالیات واردات خودرو	۰,۲۱	۷۴,۷	۰,۶
مالیات بر کالاها و خدمات	۱۲,۸۹	۳۳,۱	۳۶,۲
مالیات بر فروش درآمدهای نفتی	۲,۶۳	۱۶۹,۲	۷,۴
مالیات بر ارزش افزوده	۸,۳۰	۳,۳	۲۳,۳
جمع مالیات‌های غیرمستقیم	۱۵,۸۰	۲۹,۶	۴۴,۴
جمع کل مالیات‌ها	۳۵,۶۰	۲۵,۶	۱۰۰

منبع داده‌ها : بانک مرکزی ج.ا.ا.

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی

میزان تحقق درآمدهای مالیاتی در بودجه

منبع داده ها : بانک مرکزی ج.ا.ا

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی

- دولت در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۳۵۶ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی داشته که رشد ۲۵۶ درصدی نسبت به پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۴ داشته است. دولت طی این مدت توانسته ۸۱ درصد از درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده در قانون بودجه را محقق کند. با توجه به نرخ تورم ۷.۸ درصدی پنج ماهه سال جاری، می‌توان عنوان کرد که رشد حقیقی درآمدهای مالیاتی مثبت بوده است.
- حدود ۵۶ درصد از درآمدهای مالیاتی از محل مالیات‌های مستقیم و حدود ۴۴ درصد از محل مالیات‌های غیرمستقیم بوده؛ ترکیب کلی درآمدهای مالیاتی نسبت به مدت مشابه سال قبل تغییر چندانی نداشته است.

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی

- میزان تحقق درآمدهای حاصل از مالیات‌های مستقیم در پنج ماه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۹۳ درصد نسبت به بودجه مصوب این دوره بوده است. این در حالی است که طی همین مدت تنها حدود ۶۹ درصد از مالیات‌های غیرمستقیم محقق شده است.
- در مرداد ماه سال جاری حدود ۱.۳ هزار میلیارد تومان مالیات از اشخاص حقوقی غیردولتی دریافت شده که این رقم در مجموع پنج ماه نخست سال جاری به حدود ۸.۳ هزار میلیارد تومان رسیده است که ۱.۹ درصد نسبت به پنج ماه مشابه سال ۱۳۹۴ افزایش یافته است. در مقایسه با نرخ تورم ۵ ماهه سال ۱۳۹۵، رشد حقیقی درآمد مالیاتی از اشخاص حقوقی غیر دولتی در این دوره منفی بوده است.

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی

- با توجه به تحقق ۱۰۵ درصدی درآمد مالیات از مشاغل و رشد ۳۰ درصدی آن طی ۵ ماهه سال ۱۳۹۵، بنظر می رسد پتانسیل زیادی در کسب درآمدهای مالیاتی بیشتر از این بخش از طریق توسعه پایه های مالیاتی وجود دارد.
- در پنج ماه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۸.۳ هزار میلیارد تومان مالیات بر ارزش افزوده اخذ شده که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۳.۳ درصد افزایش یافته است. همچنین سهم مالیات بر ارزش افزوده از کل درآمدهای مالیاتی در این دوره ۲۳.۳ درصد بوده است.
- درآمد حاصل از مالیات بر فروش درآمدهای نفتی در پنج ماه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۱۶۹ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد داشته است (افزایش بیش از دو برابری این گروه از درآمدهای مالیاتی).

عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی

هزار میلیارد تومان - درصد

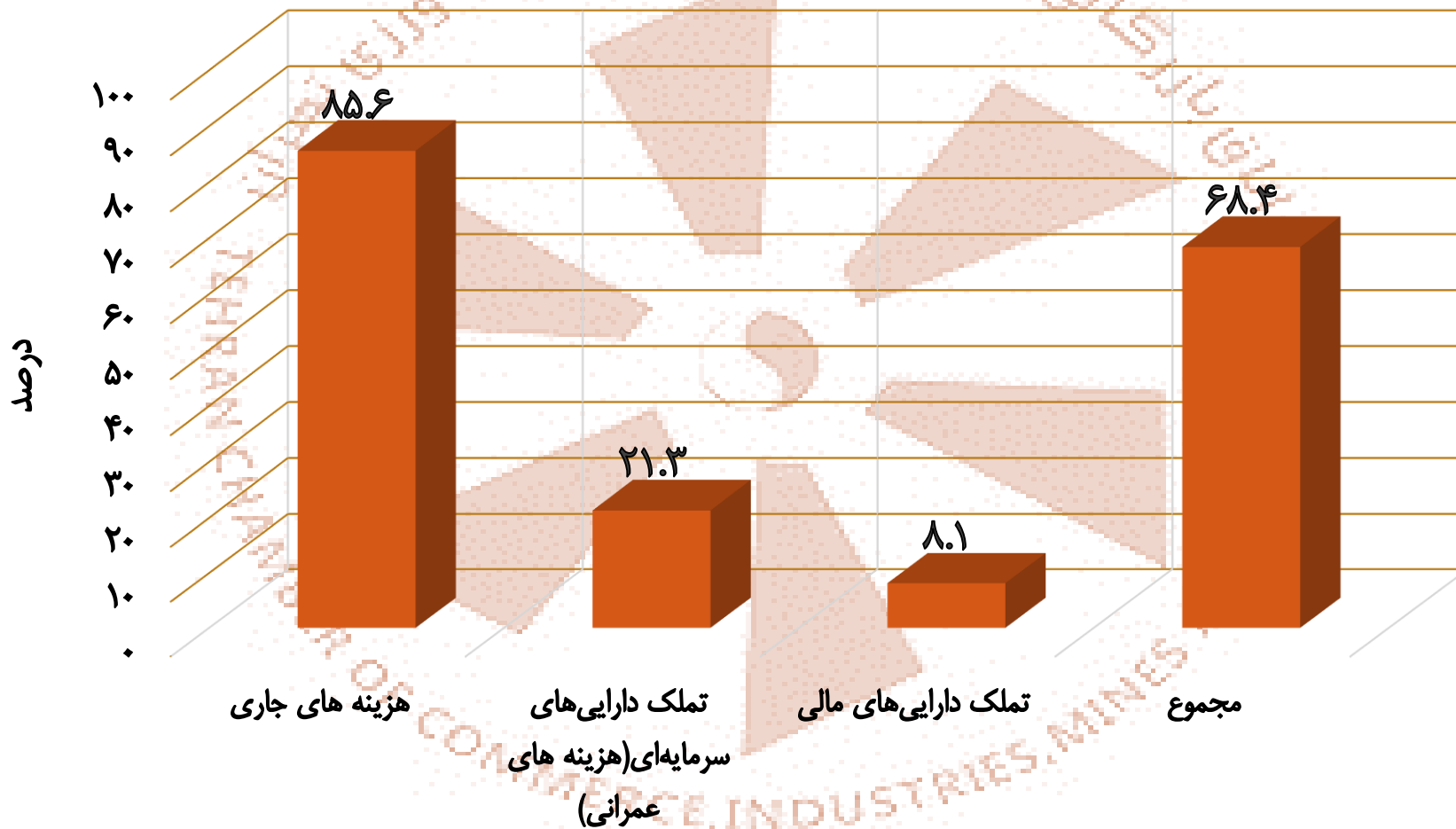
شرح	قانون بودجه ۱۳۹۵	عملکرد بودجه پنج ماهه ۱۳۹۵	درصد تغییر نسبت به عملکرد پنج ماهه ۱۳۹۴
هزینه‌های جاری	۲۱۳,۸	۷۷,۷	۲۳,۵
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (هزینه‌های عمرانی)	۵۷,۵	۵,۲	-۱۸,۳
تملك دارایی‌های مالی	۲۳,۲	۰,۸	∞
تنخواه‌گردان	۰,۰	۱,۸	-۴۶,۸
مجموع	۲۹۴,۴	۸۵,۵	۱۷,۶

منبع داده‌ها : بانک مرکزی ج.ا.ا.

عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی

میزان تحقق عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی در پنج ماهه ۱۳۹۵

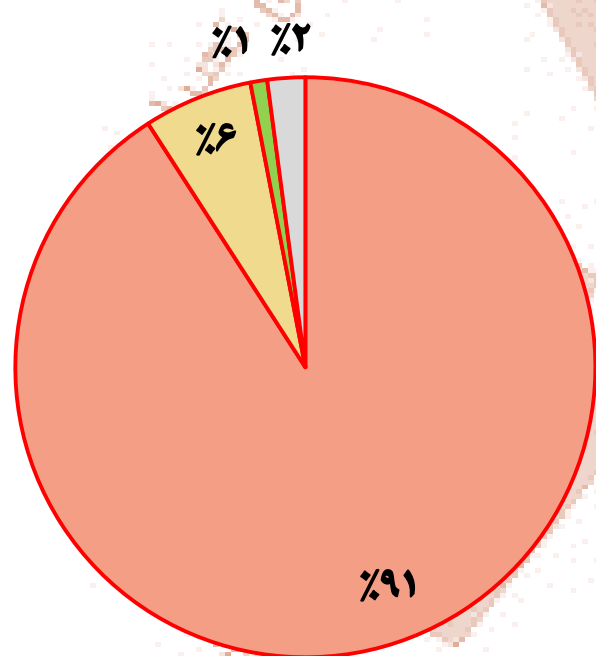

منبع داده ها : بانک مرکزی ج.ا.ا.

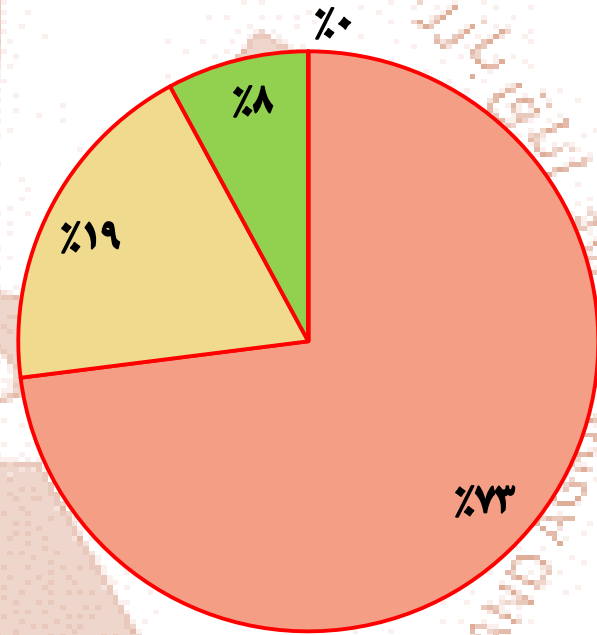
ترکیب مصارف عمومی بودجه

ترکیب مصارف عمومی دولت بر اساس عملکرد پنج ماهه نخست ۱۳۹۵

- هزینه های جاری
- تملك دارایی های سرمایه ای
- تملك دارایی های مالی
- تنخواه گردان

ترکیب مصارف عمومی دولت بر اساس بودجه مصوب پنج ماهه نخست ۱۳۹۵

- هزینه های جاری
- تملك دارایی های سرمایه ای
- تملك دارایی های مالی
- تنخواه گردان

منبع داده ها : بانک مرکزی ج.ا.ا.

عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی

- دولت در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۸۵.۵ هزار میلیارد تومان صرف هزینه‌های خود کرده، که ۷۷.۷ هزار میلیارد تومان صرف هزینه‌های جاری و ۵.۲ هزار میلیارد تومان صرف پرداخت‌های عمرانی شده است. رقم هزینه‌های جاری دولت نسبت به دوره مشابه سال ۱۳۹۴ از رشد حدود ۱۷.۶ درصدی برخوردار است. با توجه به نرخ تورم ۷.۸ درصدی پنج ماهه سال جاری، می‌توان عنوان کرد که رشد حقیقی هزینه‌های جاری دولت در این مدت مثبت بوده است.
- در پنج ماه نخست سال ۱۳۹۵ به ترتیب ۲۳.۱ و ۸.۱ درصد از تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (هزینه‌های عمرانی) و مالی پیش‌بینی شده در قانون بودجه محقق شده است. این در حالی است که بیش از ۸۵ درصد هزینه‌های جاری مصوب هزینه شده است.

عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی

- بیش از ۳۱ درصد مخارج عمومی دولت در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵ محقق نشده؛ ترکیب مصارف نیز در مقایسه با بودجه مصوب تغییر کرده است. به عنوان نمونه؛ علی‌رغم اینکه طبق بودجه مصوب پنج ماهه، ۱۹ درصد از مصارف عمومی دولت به هزینه‌های عمرانی اختصاص یافته بود، تنها ۶ درصد از مخارج دولت در مدت مذکور صرف هزینه‌های عمرانی شده است.

تحلیل نسبت‌های مالی بودجه

نسبت	عملکرد پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۴	عملکرد پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵	مصوب پنج ماهه قانون بودجه سال ۱۳۹۵
نسبت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به فروش نفت خام (درصد)	۳۷,۴	۴۳,۴	۷۸,۹
نسبت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به پرداخت‌های هزینه‌ای (درصد)	۱۰,۱	۶,۷	۲۶,۹
نسبت درآمدهای مالیاتی به پرداخت‌های هزینه‌ای (درصد)	۴۵,۱	۴۵,۸	۴۸,۶

منبع داده‌ها : بانک مرکزی ج.ا.ا.

تحلیل نسبت‌های مالی بودجه

- نسبت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به فروش نفت خام در پنج ماه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۴۳.۴ بوده است. این نسبت در قانون بودجه سال ۱۳۹۵ حدود ۷۸.۹ در نظر گرفته شده است. عملکرد این بخش نشان می‌دهد که در پنج ماه نخست سال جاری، دولت در هزینه کرد پرداخت‌های عمرانی از درآمدهای نفتی موفق عمل نکرده است. علت افزایش نسبت مذکور در مقایسه با ۵ ماهه ۱۳۹۴ نه از محل افزایش هزینه های عمرانی بلکه به دلیل کاهش درآمد فروش نفت خام است.
- در پنج ماهه نخست سال جاری، نسبت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به پرداخت‌های هزینه‌ای ۱۰.۱ بوده که فاصله زیادی با نسبت ۲۶.۹ در قانون بودجه مصوب پنج ماهه سال ۱۳۹۵ دارد. پایین بودن این نسبت نتیجه افزایش توام هزینه های جاری و کاهش هزینه های عمرانی است و نشان دهنده آن است که دولت در این مدت، اولویت را به هزینه‌های جاری خود داده است.

تحلیل نسبت‌های مالی بودجه

- نسبت درآمدهای مالیاتی به هزینه‌های جاری دولت در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۵ معادل ۴۵.۸ واحد بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۰.۷ واحد درصد افزایش یافته است؛ این مسئله نشان می‌دهد که درآمدهای مالیاتی بیش از هزینه‌های جاری دولت افزایش یافته و سهم درآمدهای مالیاتی از پوشش هزینه‌های جاری دولت کمی بهبود یافته است.